

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería clínica II

Materia	Enfermería clínica II			
Código	V53G140V01205			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Profesorado	Fernández Ferro, Martín Fernández Sanromán, Jacinto Maldonado Arroyo, Alfonso Eduardo			
Correo-e	emaldonado@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Materia destinada ao coñecemento de las patoloxías tanto médicas como cirúrxicas, así como os distintos coidados que el profesional de Enfermería desempeña.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
C28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D7	Razoamento crítico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de *diseñar *coidados en las *principais *enfermedades relacionadas con el aparello *dixestivo, locomotor, órganos de *os sentidos, sistema nervioso e **inmunitario.			C28 C29	D1 D3 D4
Ser capaz de planificar *e prestar *coidados en las *principais *enfermedades sistémicas.	A3	B7	C28 C29 C30	D1 D3 D4
Ser capaz de prestar asistencia centrada nel paciente, utilizando *os diagnósticos de enfermaría *e las actividades derivadas de *eles, en las *patoloxías *estudadas.	A3	B7	C28 C29 C30 C32	D1 D3 D4 D7

Contidos

Tema

1.- PACIENTE CON PATOLOXÍA DO TECIDO *CONECTIVO.	1.1. Trastornos *conectivos *Autoinmunes: LLES, *Espondilitis, Síndrome de *Sjögren, Artrite reumatoide, etc. 1.2. Artroses primarias e secundarias. 1.3. Enfermidades *endocrino *metabólicas asociadas a patoloxías *reumáticas: pinga, *amiloidosis, *hemofilia, etc. 1.4. Alteracións óseas: Osteoporose, *osteomalacias, enfermidade de *Paget 1.5. Outras patoloxías *reumáticas: Trastornos extra - articulares, lumbalxias, fibromialxias. 1.6. Coidados de enfermaría.
2.- PACIENTE CON PROBLEMAS DA FUNCIÓN *MUSCULO *ESQUELÉTICA.	2.1 Fracturas. *Osteosíntesis. 2.2 *Artroplastias: Cadeira, xeonllo 2.3 *Artrodesis 2.4 Patoloxía do ombreiro 2.5 Patoloxía da man 2.6. Coidados de enfermaría nos diferentes procesos cirúrxicos aplicados en *traumatoloxía: *artroplastias, *osteosíntesis, *artrodesis, etc.
3.-PACIENTE CON DISFUNCIÓN NEUROLÓXICA.	3.1 Conceptos básicos e métodos diagnósticos: Conceptos básicos e *Neuroimagen. 3.2 Principais síndromes neurolóxicos: Síndrome *Miopático, Síndrome *Hipertensión *Intracraneal, Síndrome Dolorosa, Síndrome *Meníngeo, Síndrome *Piramidal e *Extrapiramidal. 3.3 Hemicrania e *Cefaleas primarias 3.4 Accidentes *cerebrovasculares: Ictus *Isquémico e Ictus *Hemorrágico. Coidados de Enfermaría. 3.5 Epilepsia. Coidados de Enfermaría. 3.6 *Infeccións do *SNC: Meninxite e *Encefalitis. 3.7 *Enfermidades *desmielinizantes: Esclerose Múltiple. Coidados de Enfermaría. 3.8 Enfermidades dexenerativas do *SNC; Enfermidade de Parkinson, Esclerose Lateral *Amiotrófica(*ELA), Coreas (Enfermidade de *Huntington). Coidados de Enfermaría. 3.9 Enfermidades da Medula Espiña: *Mielopatía *transversa. 3.10 *Neuropatías periféricas: Síndrome de *Guillen *Barré. SEMINARIO; Enfermidade de Alzheimer e coidados de enfermaría
4.- PACIENTE CON ALTERACIÓN DA VISIÓN.	4.1.- Afectación Visual e cegueira: Cegueira e Baixa visión. Habilitación Visual. Rehabilitación. 4.2.-Trastornos da *Refracción; *Ametropías. *Ambliopía. 4.3.-Enfermidades *Inflamatorias: *Conjuntivitis. *Uveítis. 4.4.-Cataratas. O *Glaucoma. Traumatismo oculares de ollo aberto e pechado. Corpos Estraños. Coidados de Enfermaría.
5.-PACIENTE CON ALTERACIÓN DA AUDICIÓN	5.1.-*Introduccion, definicións e exploración *auditiva: física e funcional. 5.2.-*Audiometrias 5.3.-Alteracións do Oído Externo: Patoloxía do pavillón *Auricular. *Otitis Externa. Tapón de *Cerumen. Corpos Estraños. Administración de pingas *óticas. 5.4.-Alteracións do Oído Medio: *Otosclerosis. *Otitis Media Aguda e Crónica. 5.5.-Alteracións do oído Interno: *Presbiacusia. Enfermidade de *Menière. Trauma

6.- PACIENTE CON PROBLEMAS DIXESTIVOS.

- 6.1 Valoración do paciente con Enfermidades do Aparello Dixestivo.
  - 6.1.1 *Anamnesis. Exploración física e Inspección
  - 6.1.2 *Auscultación, *Palpación, Percusión.
  - 6.1.3 Probas *Diagnósticas Complementarias: Laboratorio, Radioloxía, *Endoscopias, Ecografías, *TAC, *RMN, etc.
- 6.2 Patoloxía do Esófago.
  - 6.2.1 Probas *diagnósticas.
  - 6.2.2 *Reflujo *Gastroesofágico, Hernia de *Hiato e *Paraesofágicas, *Achalasia.
  - 6.2.3 Tumores do Esófago.
  - 6.2.4 Diagnóstico de Enfermaría. Obxectivos.
- 6.3 Patoloxía do Estómago e *Duodeno.
  - 6.3.1 *Ulcus *Gastroduodenal.
  - 6.3.2 Tumores do Estómago
  - 6.3.3 Coidados de Enfermaría en Pacientes *Gastrectomizados.
- 6.4 Patoloxía do Intestino Delgado
  - 6.4.1 Enfermidade de *Crohn.
  - 6.4.2 Tumores do Intestino Delgado
- 6.5 Patoloxía do Intestino Groso.
  - 6.5.1 Cancro de Colon e Recto
  - 6.5.2 Patoloxía Benigna do Recto e o ano: *Hemorroides, *Fistulas e Fisuras
  - 6.5.3 Incontinencia Fecal
  - 6.5.4 *Estreñimento
  - 6.5.5 *Colitis *Ulcerosa
  - 6.5.6 Diagnostico de Enfermaría e Coidados en pacientes con Patoloxía Colorrectal
- 6.6 *Ostomías: *Gastrostomías, *Ileostomías, *Colostomías
- 6.7 Patoloxía do Fígado e Vías *Biliares
  - 6.7.1 Tumores *Hepáticos Primarios e Secundarios.
  - 6.7.2 Enfermidades Infecciosas do Fígado: Hepatite
  - 6.7.3 *Hepatopatías e *Cirrosis *Hepáticas
  - 6.7.4 Enfermidades *Infiltrativas, *Metabólicas e Hereditarias do Fígado
  - 6.7.5 Patoloxía Benigna das Vías *Biliares: *Colelitiasis, *Colecistitis Aguda e *Coledocolitiasis
  - 6.7.6 *Neoplasias das Vías *Biliares
- 6.8 Patoloxía do Páncreas
  - 6.8.1 *Pancreatitis Aguda
  - 6.8.2 *Pancreatitis Crónica
  - 6.8.3 Tumores *Pancreáticos
- 7.- Patoloxía Parede Abdominal
  - 7.1 Recordo *AnatomoFisiológico
  - 7.2 Hernias *InguinoCruales
  - 7.3 Hernias Liña Alba
  - 7.4 Hernias Pouco Frecuentes
  - 7.5 *Eventración Postoperatoria e Peches Difíciles

7.- PACIENTE CON PATOLOXÍA ARTERIAL PERIFÉRICA

- 7.1 Coidados de enfermaría na patoloxía arterial periférica crónica.
- 7.2 Coidados de enfermaría na *isquemia aguda periférica: *embolismos, *trombosis..
- 7.3 Coidados de enfermaría en cirurxía vascular periférica: *aneurismas, *by *pass, ...

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	46	46	92
Seminario	12	0	12
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	42	44

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	100	B7	C28 C29 C30 C32	D1 D3 D4 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1.- Cada estudante desenvolverá un traballo relacionado cos temas da materia impartida polo Dr. Estévez.
2. O traballo terá un valor de medio punto sobre dez.
3. Dos temas presentados polos estudantes realizaranse preguntas tipo test para o exame.
4. O exame constará de 76 preguntas tipo test de única resposta válida. Por cada tres mal contestadas restarase unha das correctas. As preguntas non contestadas (en branco) non puntúan negativamente nin positivamente.
5. Terase en conta a asistencia a clases na avaliación final.
6. A primeira convocatoria de exame realizarase o Martes 22 Maio de 2018 ás 10 horas na aula 21 e 22 da escola.
7. A segunda convocatoria realizarase o Mércores 04 de Xullo de 2018 ás 9 horas na aula 11 da escola.
8. Na segunda convocatoria, só se realizará a avaliación tipo test (80 preguntas) e non se valorará ningún traballo realizado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Pamela Lynn, **ENFERMERÍA CLÍNICA DE TAYLOR. MANUAL DE COMPETENCIAS Y PROCEDIMIENTOS.**, 2ª edición, Lippincott, 2016

Harrison, **Principios de medicina interna**, 19ª edición, Mc Graw Hill, 2015

Brunner y Suddarth, **Enfermería médico quirúrgica**, 12ª edición, Lippincott, 2017

Julian Garcia-Feijoo, **Manual de Oftalmología**, 1ª edición revisada, Elsevier, 2012

Jonas Johnson., **Otolaryngology (Bailey's Head and Neck Surgery)**, 5ª edición, Hardback, 2013

Rosa Suárez, **Tratado de Enfermería Neurológica: La persona, la enfermedad y los cuidados**, 3ª edición, Elsevier, 2013

Elizabeth Jamieson, **Procedimientos de Enfermería Clínica: Guía para la practica basada en la experiencia.**, 5ª edición, Elsevier, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

Prácticas clínicas III/V53G140V01306

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas I/V53G140V01208

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105

Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/V53G140V01201